

Conceptul cu privire la prioritățile de politici în contextul elaborării CCTM (2009-2011)

Introducere

1. Documentul în cauză stabilește direcțiile prioritare și aspectele principale care urmează să ghideze Grupul coordonator CCTM și autoritățile publice în procesul de elaborare a documentului CCTM pe anii 2009-2011.
2. Documentul prezintă o evaluare actualizată a tendințelor macro-economice și fiscale, prognozele preliminare pe termen mediu, precum și evidențiază prioritățile de politici care rezultă din Programul de activitate a Guvernului pe anii 2005-2009 „Modernizarea țării-bunăstarea poporului” și Strategia Națională de Dezvoltare (SND) și implicațiile acestora pentru alocarea resurselor publice în perioada 2009-2011.
3. Scopul acestui document este:
 - ❖ De a îmbunătăți corelarea planificării strategice a politicilor, în special a Strategiei Naționale de Dezvoltare (2008-2011) și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei (în continuare – Planul de acțiuni), cu procesul bugetar;
 - ❖ De a servi ca instrument de mobilizare a suportului politic pentru determinarea priorităților pe termen mediu;
 - ❖ De a fi bază pentru consultări inițiale la nivel de Guvern cu privire la provocările majore în domeniul veniturilor și cheltuielilor publice pe termen mediu, precum și posibilele opțiuni de abordare a acestora.
4. Documentul urmărește stabilirea unei politici bugetar-fiscale care ar crea condiții optime pentru asigurarea unei creșteri economice puternice și durabile, esențială pentru ridicarea bunăstării poporului și consolidarea competitivității țării. În același timp, beneficiile derivate din creștere economică trebuie să fie repartizate echitabil pentru a asigura coeziunea socială.

Evoluția macroeconomică și fiscale

• *Tendențe recente*

4. Economia Republicii Moldova în prima jumătate a anului 2007 a avut o evoluție pozitivă. Acesta însă a fost influențată de condițiile climatice nefavorabile din vara acestui an, care au avut un impact negativ asupra producției agricole, dar și pentru sectorul industrial. Sursele principale de creștere economică au rămas consumul, determinat, în general, de creșterea puterii de cumpărare a populației, și investițiile.

◊ *Creșterea prețurilor* a fost mai mare cu 3 p.p. decât cea prognozată în CCTM 2008-2010, inflația la sfîșitul anului 2007 constituind 13,1 la sută. La baza

inflației au stat factori monetari, cum este majorarea masei monetare, dar și monetarii, printre care creșterea prețurilor la produsele alimentare ca consecință a condițiilor climatice nefavorabile în Republica Moldova și în regiune, majorarea prețurilor la produsele și serviciile reglementate de stat, majorarea prețurilor la produsele petroliere pe piața mondială.

◊ *Cursul de schimb* al monedei naționale a cunoscut o tendință de apreciere față de principalele valute de referință, ca rezultat al intrărilor masive de valută în țară din investiții directe, credite externe și din munca peste hotare, și deprecierei pe piața externă a cursului de schimb al dolarului SUA față de euro și alte valute internaționale.

◊ *Comerțul exterior* a remarcat rezultate pozitive, în 11 luni ale anului exporturile crescând cu 30,5 la sută, iar importurile cu 38,5 la sută. Creșterea exporturilor se datorează diversificării acestora, dar și anulării interdicțiilor impuse de Rusia la exporturile din sectoarele vegetal și animalier. Creșterea importurilor este generată de cererea internă pentru investiții și consum. Totodată, ritmurile de creștere a exporturilor nu le-au depășit pe cele a importurilor, și ca rezultat deficitul comercial a atins cel mai înalt nivel din ultimii ani.

5. Pe fondul acestor tendințe în economia Republicii Moldova, în anul 2007 bugetul public național a înregistrat creșteri substanțiale la capitolul venituri. Încasările veniturilor au depășit cu circa 7¹ la sută pe cele estimate în CCTM. Sursa principală de venituri rămân a fi impozitele indirecte, ponderea cărora în totalul veniturilor publice se menține la nivel de circa 45 la sută. Cu toate acestea, în anul 2007 s-a conturat tendința de încetinire a ritmurilor de creștere a veniturilor (fără granturi), acesta înregistrând 21,6 la sută, față de 24,5 la sută în 2006.

◦ Prognoze pe termen mediu

◊ Prognostica preliminară a dezvoltării economice pe anii 2008-2011 este una conservativă, și are la bază asumarea ritmurilor mai lente de creștere a consumului privat și a comerțului exterior, reducerea inflației și aprecierea leului. Creșterea PIB-ului se prognozează la nivel de circa 6 la sută anual. Prognostica veniturilor bugetului la fel se bazează pe ritmuri mai lente de creștere a acestora.

◊ Nivelul finanțării externe a bugetului, în special în formă de granturi pentru susținerea directă a bugetului a crescut considerabil în anul 2007 comparativ cu anii precedenți. Aceasta se datorează sprijinului acordat din exterior din partea partenerilor de dezvoltare a Republicii Moldova. Pe termen mediu se preconizează că finanțarea externă va crește în continuare, resursele atrase fiind direcționate preponderent pentru investiții publice.

◊ O revizuire inițială a cadrului global de resurse a bugetului public național, ținând cont de prognostica macroeconomică preliminară și estimările surselor de finanțare, permite de a estima creșterea acestuia de la 22,4 mld. lei în anul 2007 la circa 30 mld. lei în anul 2011¹. Ponderea în PIB a bugetului se va reduce de la 42,9 la sută în 2007 pînă la 39,6 la sută în 2011.

◦ Implicțiile pentru CCTM 2009-11

¹ Datele sunt preliminare.

- ◊ Vulnerabilitatea la socurile externe a economiei Republicii Moldova, dependența acesteia de intrările valutare, tendințele recente în evoluția veniturilor bugetului evidențiază că de importanță este adoptarea unei prognoze fiscale relativ mai precante.
- ◊ De asemenea se evidențiază necesitatea utilizării mai eficace și eficiente a resurselor disponibile.
- ◊ Luând în considerare potențialul pentru majorarea finanțării, aceasta de asemenea va necesita o consolidare ulterioară a sistemelor de management al finanțelor publice, în special pentru domeniile de planificare a investițiilor capitale și managementul acestora.

Prioritățile de politici pe anii 2009-2011

6. Obiectivul fundamental pe termen mediu stabilit în Strategia Națională de Dezvoltare (în continuare – Strategia) rezidă în sporirea calității vieții populației prin consolidarea fundamentului pentru o creștere economică robustă, durabilă și incluzivă. Pentru a atinge acest obiectiv, Strategia propune cinci priorități strategice pe termen mediu: (i) *consolidarea statului democratic bazat pe supremația legii și respectarea drepturilor omului*; (ii) *reglementarea conflictului transnistrean și reintegrarea țării*; (iii) *sporirea competitivității economiei naționale*; (iv) *dezvoltarea resurselor umane, creșterea gradului de ocupare și promovarea incluziunii sociale*; (v) *dezvoltarea regională*. De asemenea sunt identificate două condiții primordiale pentru realizarea acestor priorități: (a) *asigurarea stabilității macroeconomice*; (b) *consolidarea capacităților administrației publice centrale și locale*.

7. În cadrul macroeconomic actual, menținerea unui deficit bugetar auster și planificarea eficientă a resurselor necesare pentru a atinge scopurile economice și sociale reprezentate în Strategia. un element imperativ pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare identificate în Strategia.

8. În urma analizei Planului de acțiuni sub prisma evoluțiilor macroeconomice și a cadrului fiscal, au fost identificate cinci domenii inter-sectoriale prioritare pentru următorul ciclu bugetar, care vor avea impact semnificativ asupra obiectivelor Strategiei.

Acestea sunt:

- ❖ Susținerea și dezvoltarea sectorului real al economiei naționale
- ❖ Rehabilitarea infrastructurii
- ❖ Salarizarea funcționarilor publice și angajaților bugetari
- ❖ Asigurarea transparenței și modernizarea sistemului judiciar
- ❖ Optimizarea cheltuielilor în sistemului de prestare a serviciilor și îmbunătățirea calității serviciilor publice

1. Susținerea și dezvoltarea sectorului real al economiei naționale

Pentru a genera bunăstare și mai multe venituri, Strategia pune accentul pe competitivitatea și performanța economică. Inițiativele de mai jos vor fi implementate în următorul ciclu de planificare în scopul susținerii sectorului privat, în special sectorului real al economiei. Unele din aceste inițiative vor fi susținute cu asistența donatorilor.

- “ Continuară implementării reformei sistemului de reglementare, inclusiv introducerea Analizei Impactului de Reglementare în aprobarea legislației noi, precum și promovarea activă a activităților de atragere a investițiilor.

- Dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin dezvoltarea serviciilor de consultanță în afaceri, promovarea sistemelor de management al calității, și facilitarea accesului la finanțe.
- Continuarea procesului de deataizare a proprietății de stat, inclusiv prin folosirea tranzacțiilor bursiere care ar contribui la dezvoltarea sistemului financiar non-bancar. În acest context, trebuie îmbunătățit procesul de planificare a obiectelor ce urmează a fi privatizate într-un anumit cadru de timp.
- Dezvoltarea sistemului de acreditare, certificare și standardizare, pentru a maximiza beneficiile derivate din preferințele comerciale autonome. Aceasta presupune efectuarea unor reforme de ordin instituțional, dar și sporirea nivelului de finanțare a unor activități concrete.
- Promovarea politicii de stimulare a investițiilor în mediul rural, în special în întreprinderi producătoare.
- Efectuarea studiilor de fezabilitate și crearea parcurilor industriale în câteva regiuni-pilot pentru atragerea investițiilor în afara municipiului Chișinău.
- Crearea instituțiilor de dezvoltare regională în regiunile Nord, Centru, Sud pentru sporirea capacităților de planificare strategică și a capacităților de elaborare, implementare și gestionare a proiectelor investiționale în regiuni.
- Continuarea reformei contabilității și auditului în conformitate cu normele internaționale. Partenerii de dezvoltare și-au exprimat dorința de a sprijini aceste reforme.
- Continuarea evaluării bunurilor imobile în scopul legalizării și impozitării obiectelor cu destinație comercială.

2. *Reabilitarea infrastructurii*

Strategia Națională de Dezvoltare pune accentul pe dezvoltarea infrastructurii care este esențială pentru creșterea economică și securitatea energetică. CCTM va remarca importanța chehicicilor pentru infrastructură și faptul că planificarea realistă și gestionarea proiectelor mari de infrastructură rămâne a fi o provocare. Următorul ciclu al planificării trebuie să pună accentul pe:

- Consolidarea capacităților pentru planificarea și gestionarea multi-annuală a proiectelor de infrastructură. Pentru a eficientiza investițiile capitale și a nu admite dispersarea resurselor pentru obiecte de importanță relativ minoră, în procesul de planificare a proiectelor de infrastructură se va urmări concentrarea la obiectivele strategice care contribuie la realizarea programelor naționale.
- Dezvoltarea parteneriatului public-privat, în calitate de instrument pentru atragerea investițiilor private în crearea bunurilor publice.
- Reparația drumurilor pe anumite segmente de drumuri naționale care sunt circulate intens, iar starea lor constituie un obstacol în calea comerțului. După posibilități, este necesară elaborarea proiectelor comune de reabilitare cu regiunea transnistreană pentru a îmbunătăți comunicarea și condițiile pentru reglementarea conflictului.
- Întărirea legăturilor sistemelor electroenergetice cu sistemele din România și Ucraina pentru îmbunătățirea interconectării și fortificarea securității energetice.
- Construcția gazoductului spre nord-vestul țării și conectarea la sistemul de transport al gazelor al Uniunii Europene.

- Planificarea și implementarea proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare, în special în regiunile rurale. Accentul trebuie pus pe capacitățile locale de planificare, implementare și gestionare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare, iar eforturile la nivel central trebuie pus pe interconectarea rețelelor și apropierea surselor de apă în scopul reducerii costurilor și sporirea eficienței sistemelor de aprovizionare cu apă.
- Reabilitarea sistemelor de irigare pentru creșterea productivității în agricultură.
- Reabilitarea sistemelor de irigare trebuie să fie însoțită de crearea asociațiilor de utilizatori pentru a asigura gestionarea eficientă și durabilitate acestor sisteme.

3. Salarizarea funcționarilor publici și angajaților bugetari

Reforma administrației publice reprezintă o condiție pentru realizarea obiectivelor economice și sociale ale Strategiei. În prezent sunt planificate și implementate modificările structurii și proceselor. În CCTM pentru 2009-2011 va fi important de a aborda:

- Elaborarea unui sistem de clasificare și gradare a funcțiilor publice
- Implementarea reformelor sistemului de salarizare
- Optimizarea numărului de angajați bugetari pentru menținerea controlului asupra cheltuielilor de personal

4. Asigurarea transparenței și modernizarea sistemului judiciar

PND pune accentul pe consolidarea unui stat democratic bazat pe supremația legii și drepturile omului ca element esențial în realizarea obiectivelor sociale și economice naționale. Planificarea strategică a cheltuielilor în sector trebuie să abordeze atât alocarea, cât și realocarea pentru a sprijini:

- Crearea sistemului informațional judiciar (care necesită finanțare permanentă după finalizarea fondurilor oferite de Corporația Provocările Justiției).
- Crearea și sporirea serviciilor de mediere și probațiune pentru a reduce presiunea asupra sistemului de penitenciare și promovarea accesului la justiție.
- Consolidarea Institutului Național al Justiției în vederea instruirii judecătorilor și altor categorii de personal din cadrul sistemului judecătoresc pentru a îmbunătăți calitatea acului de justiție.
- Construcția și reconstrucția caselor de arest și penitenciarelor. Acest obiectiv este imperativ pentru asigurarea drepturilor deținuților, care reprezintă cel mai numeros grup ce depune plângeri la Centrul pentru Drepturile Omului.
- Elaborarea unui sistem automatizat de supraveghere a traficului rutier și de plată a amenzilor pentru a spori siguranța, a majora transparența și a genera venituri publice. La elaborare trebuie să se țină cont de perioada de rambursare.

5. Optimizarea cheltuielilor în sistemului de prestare a serviciilor și îmbunătățirea calității serviciilor publice

Cheltuielile pentru infrastructură și dezvoltare economică au fost constituite de suma totală de resurse disponibile și de majorarea cheltuielilor pentru serviciile publice. Pentru a remedia acest echilibru este important de a optimiza cheltuielile în cadrul serviciilor publice. În același timp, optimizarea trebuie însoțită de îmbunătățirea calității. Accentul planificării se va pune pe:

- Însășirea politicii în domeniul cheltuielilor publice pentru a nu admite utilizarea ineficientă sau contrar destinației a banilor publici.
 - Susținerea tinerilor specialişti în mediul rural în condițiile controlului asupra creșterii cheltuielilor de personal, care presupune că orice majorare a salariilor și alor cheltuieli de personal să fie însoțită de optimizarea numărului de angajați bugetari, în special în domeniul învățământului, care deține circa 70% din totalul angajaților în sectorul public.
 - Optimizarea rețelei instituțiilor de învățământ secundar general și revizuirea formulei de finanțare a învățământului secundar pentru a ține cont de schimbările/micșorările numărului de studenți și surplusul de capacități ce există în prezent. Aceasta este o inițiativă de realocare și economisire fiind necesară stabilirea anumite ținte financiare.
 - Elaborarea reformelor în învățământ prin implementarea unei Abordări Sectoriale Extinse (SWAP) pentru susținerea sistemului de învățământ și îmbunătățirea calității învățământului prin tehnologii informaționale, inclusiv surse posibile de finanțare pentru investiții.
 - Elaborarea în sectorul sănătății a unei inițiative de „prevenire” în scopul reducerii incidenței bolilor necontagioase (cum ar fi campanii naționale anti-fumăt).
 - Urmează a fi finanțată din bugetul pentru sănătate.
 - Îmbunătățirea sistemului de management al calității în sistemul de sănătate (urmează a fi finanțat din bugetul pentru sănătate).
 - Continuarea sprijinului pentru reformarea sistemului de asistență socială spre cheltuieli mai echitabile și eficiente în scopul ridicării bunăstării populației și sporirea incluziunii sociale.
9. Deși prioritățile de politici ale SND pe anii 2009-2011 vor ghida procesul de alocare a resurselor în CCTM pe anii 2009-2011, la repartizarea cadrului de resurse suplimentare disponibile, în mod obligatoriu, urmează să se țină cont de:
- ◇ Nivelul și modul de utilizare a resurselor existente la nivel de sector și posibilitățile de redistribuire a alocațiilor în cadrul sectorului;
 - ◇ Executarea angajamentelor privind cheltuielile necondiționate, cum ar fi serviciul datoriei de stat;
 - ◇ Asigurarea funcționării și realizării programelor de cheltuieli în care Guvernul este deja angajat (ex. majorarea sau indexarea plăților sociale, salarii, pensii, compensații), deservirea creditelor preferențiale, compensarea averii persoanelor represate și ulterior reabilitate, transferurile către alte bugete (Fondurile de asigurare medicală), cheltuieli pentru știință și inovare, desfășurarea alegerilor ș.a.).

Strategia fiscală pe termen mediu și managementul bugetului

10. Strategia fiscală pe termen mediu rezultă din contextul macroeconomic și analiza priorităților de politici care ghidează procesul bugetar-fiscal.

• *Tendințe recente*

- ◇ Veniturile fiscale ca pondere în PIB au atins în anul 2007 nivelul de 34,4 la sută. Creșterea din ultimii ani se datorează, în primul rând, creșterii impozitelor

indirecte, care rămân a fi sursa principală de venituri a bugetului. Totodată, creșterea fondului de salarizare pe economie, de rînd cu majorarea cotei primei de asigurări medicale s-au soldat în creșterea ponderii veniturilor directe în PIB.

- ◊ Cheltuielile pentru pensii și servicii de sănătate, finanțate din bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurile de asigurări medicale au crescut mai rapid comparativ cu programele finanțate din bugetul de stat și cele locale.
- ◊ O mare parte din resursele suplimentare înregistrate în anii recentți au fost direcționate spre consumul public (salarii, pensii, măruri și servicii), fiind restrînse concomitent posibilitățile de finanțare a investițiilor publice..

• Politica fiscală și politica de administrare fiscală

11. În perioada 2009-2011 Guvernul va continua să mențină o poziție fiscală prudentă. Pe termen mediu deficitul anual al bugetului nu va depăși 0,5 la sută din PIB. Acțiunile vor fi îndreptate pentru a preveni o majorare ulterioară a presiunii fiscale și pentru menținerea unui mediu fiscal favorabil pentru dezvoltarea sectorului real. Aceasta se va realiza prin:

- ◊ Menținerea sistemului de impozitare progresivă a veniturilor persoanelor fizice cu estimarea deplină a oricăror implicații fiscale efectuate în acest sistem asupra bugetului.
- ◊ Revederea contribuțiilor de asigurări sociale și medicale preconizate în CCTM precedent în sensul stabilirii unei presiuni fiscale rezonabile atât pentru angajator, cit și pentru salariat.
- ◊ Generarea veniturilor suplimentare la buget prin indexarea la inflație a cotelor accizelor stabilite în sume fixe și cotelor taxelor rutiere cu influențe neînsemnate asupra comportamentului consumatorilor și utilizatorilor de drumuri.
- ◊ Continuarea implementării reformei sistemului de impozitare a bunurilor imobiliare la valoarea de piață și perfecționarea sistemului de taxe locale, vizînd și suplimentarea veniturilor bugetelor UAT.
- ◊ Implementarea acțiunilor ce derivă din Strategia de dezvoltare a Serviciului Fiscal de Stat în anii 2006 – 2010 și monitorizarea acestui proces.

• Fondurile speciale ale bugetului de stat

- ◊ La finele anului 2007 au existat 10 fonduri speciale² din contul cărora se finanțează 0,7% din cheltuielile bugetului public național. Aceste fonduri diminuează integritatea bugetului. În ultimii ani au fost deja lichidate o serie de fonduri speciale. Începînd cu 2008 sunt lichidate Fondul pentru dezvoltarea sistemului de executare, Fondul special pentru finanțarea lucrărilor de constituire a bazei normative în construcții. Pentru a asigura integritatea bugetului, politica de eliminare a fondurilor speciale va continua, lichidarea fondurilor fiind efectuată în baza unor calcule bine argumentate.

² Fondul pentru încurajarea culturii nuciului, Fondul republican de susținere socială a populației, Fondul special pentru manuale, Fondul special pentru promovarea și dezvoltarea turismului, Fondul național pentru dezvoltarea științei, Fondul ecologic național și locale.

◊ Fondul de Dezvoltare Regională urmează să constituie un fond convențional în componența bugetului de stat, care ar cuprinde linii bugetare distincte pentru finanțarea dezvoltării infrastructurii locale și a inițiativelor legate de serviciile publice. Aceasta va determina o abordare mai strategică pentru finanțarea inițiativelor locale, ghidată de politici, precum și va facilita direcționarea resurselor din exterior pentru a sprijini dezvoltarea regională.

Politica și managementul în domeniul cheltuielilor publice

12. Politica bugetară și strategiile de cheltuieli pe parcursul anilor 2009-2011 vor evidenția necesitatea limitării cheltuielilor pentru consumul curent și canalizarea resurselor adiționale preponderent spre investiții publice.

◦ Eficiența și eficiența cheltuielilor publice

◊ Un accent deosebit în următorii ani urmează a fi plasat pe sporirea eficienței și eficienței programelor existente de cheltuieli și realocarea mijloacelor disponibile către alte cheltuieli mai prioritare. Analiza cheltuielilor publice constată că există rezerve potențiale pentru îmbunătățirea calității serviciilor publice chiar în limita bugetelor existente. În baza de mai jos se prezintă unele exemple de utilizare neadecvată a resurselor disponibile.

Exemple de utilizare ineficientă a resurselor

- *În domeniul educației există mari rezerve în ce privește nivelul de completare a claselor și utilizarea capacităților instituțiilor școlare, în special în localitățile rurale. Astfel, în diferitele școli vârstimea medie a claselor variază foarte mult: de la 1-5 elevi în școlile primare (în special cele rurale) la 15-20 elevi într-un gimnaziu rural mic, la 25 și mai mulți într-un liceu urban. Prin urmare, și corpul de profesori didactice variază de la o instituție la alta, necesitând costuri mari în școlile cu clase mici.*
- *În domeniul protecției sociale o bună parte a prestațiilor sunt acordate în baza principiului categorial și de mari părți a fine cont de venitul sau starea materială a beneficiarului. Aceasta induce un grad înalt de ineficiență în sistemul asistenței sociale, deseori de asigurare din partea statului beneficiind nu cei mai săraci.*
- *În domeniul agriculturii resursele sunt alocate preponderent pentru subvenționarea producătorilor și a investițiilor în crearea infrastructurii care ar facilita desfacerea producției.*

◊ Cu toate că această cerință a fost abordată în procesul de elaborare a CCTM 2008-2010, autoritățile publice au depus puține eforturi de identificare a măsurilor de eficientizare a programelor existente de cheltuieli și continuă să aibă o viziune limitată în procesul de planificare a bugetului. De asemenea autoritățile publice în procesul executării bugetului, nu se conformă pe deplin priorităților stabilite în procesul planificării strategice (CCTM) și uneori schimbă prioritățile în finanțarea cheltuielilor pe parcursul anului. Aceasta discreditează rolul planificării strategice.

◊ În CCTM 2009-2011 accentul trebuie plasat pe identificarea unui număr limitat de priorități majore, pentru care cheltuielile vor trebui să fie majorate pe termen mediu. În același timp, o strategie de bază în procesul elaborării

CCTM va fi identificarea și folosirea economiilor de la eficientizarea programelor existente de cheltuieli pentru finanțarea altor angajamente asumate sau a noilor măsuri (inițiative) de politici.

• Controlul asupra cheltuielilor de personal și optimizarea angajărilor în sectorul public

◊ Cheltuielile de salarizare în sectorul bugetar continuă să se mențină la un nivel înalt atât ca pondere în PIB, cât și în totalul cheltuielilor publice. Nivelul înalt al cheltuielilor de personal și unele deficiențe ale sistemului actual de salarizare este și pe agenda partenerilor de dezvoltare, fapt ce confirmă încă o dată importanța stabilirii unui control mai strict asupra cheltuielilor de personal. Analizele denotă, că cheltuielile pentru salarizare sunt generate de un nivel relativ înalt de angajare în sectorul public, în special în sectorul educațional, care deține circa 70 la sută din totalul angajărilor în sectorul public.

◊ În anul 2007 au fost întreprinse unele măsuri pentru a controla creșterea cheltuielilor de personal în sectorul public prin introducerea limitei cheltuielilor pentru salarizare sub nivelul de 10% din PIB, precum și a fost elaborată Concepția privind optimizarea numărului angajaților din sectorul bugetar.

◊ La elaborarea CCTM pe anii 2009-2011 se va ține cont de:

- Menținerea cheltuielilor de personal la nivel de până la 10 la sută din PIB și continuarea stabilirii limitelor de cheltuieli în buget la această categorie de cheltuieli pentru fiecare autoritate publică;
- Implementarea Concepției și realizarea Planului de acțiuni pentru raționalizarea angajărilor în sectorul public.

• Investitiile publice

◊ În contextul CCTM 2009-2011 resursele bugetare interne și finanțarea externă adițională urmează a fi direcționate, în primul rând, spre investiții pentru infrastructura publică. Sectorul transporturilor și drumurilor, cel energetic, precum și sectorul de aprovizionare cu apă și canalizare au fost identificate ca cele mai prioritare domenii pentru noile investiții publice.

◊ Nivelul majorat al investițiilor publice în aceste sectoare va necesita îmbunătățiri considerabile în desfășurarea proceselor și procedurilor de identificare și evaluare a proiectelor, a lucrărilor de proiectare și implementare. Existența procedurilor îmbunătățite pentru managementul investițiilor publice vor juca un rol destul de important, deoarece finanțarea externă suplimentară, cere existența unor proceduri care se conformează cu cele mai bune practici internaționale.

◊ Direcționarea resurselor financiare pentru investiții în programele de infrastructură la nivel local treptat vor fi canalizate prin intermediul Fondului de Dezvoltare Regională, iar agențiile de dezvoltare regională urmează să preia responsabilitatea pentru evaluarea, aprobarea și monitorizarea unor astfel de proiecte investiționale.

Sumarul concluziilor principale și recomandări

13. Se stabilește că la elaborarea CCTM pe anii 2009-2011 se va ține cont de următoarele:

- ◇ Politica bugetar-fiscală va urmări ca veniturile totale ale bugetului public național să se mențină în jur de 40% din PIB.
- ◇ Cheltuielile curente vor fi diminuate ca pondere în PIB către anul 2011 pentru a crea spațiu fiscal pentru a nu admițe reducerea în termeni reali a cheltuielilor capitale.
- ◇ Cheltuielile de personal în sectorul bugetar vor fi menținute la un nivel mai jos de 10% din PIB, iar cheltuielile suplimentare pentru majorarea salariilor vor fi acoperite inclusiv din contul măsurilor de optimizare a angajărilor în sectorul public.
- ◇ Alocarea resurselor suplimentare disponibile se va efectua preponderent pentru angajamentele deja asumate de către Guvern și prioritățile SND, în special domeniilor prioritare identificate în punctul 9 al prezentului document.
- ◇ Autoritățile publice centrale și locale vor identifica măsuri în vederea utilizării mai eficiente a resurselor în bugetele lor, iar resursele eliberate urmează a fi direcționate pentru finanțarea îmbunătățirilor în calitatea serviciilor publice.
- ◇ Vor fi întreprinse măsuri de revizuire a cadrului legislativ și normativ cu privire la managementul investițiilor publice atât interne, cât și externe, în vederea alinării prevederilor acestora celor mai bune practici internaționale.